

ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VI ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

(ВТОРА РЕДОВНА СЕССИЯ).

—❦—

VI заседание, срѣда, 23 Октомврий 1891 година.

(Отворено въ 2 часа слѣдъ пладнѣ подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на П. Славкова).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря. Г-нъ секретаръ ще прече списъка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види, кой присѣтствува, и кой отсъствува въ днешното засѣдание.

Секр. Я. Д. Матакиевъ: (Чете списъка). Отсъствувать: Ат. Минчевъ, А. Башевъ, А. Самоковлиевъ, Афузъ Ахмедъ Х. Мехмедовъ, Афузъ М. Байряктаръ, А. Сарж-Ивановъ, А. Каракашевъ, В. Мончовъ, Г. Антоновъ, Г. Диновъ, Г. Маджаровъ, Г. Цвѣтковъ, Д. Поповъ, Д. Досевъ, Д-ръ Стояновичъ, Д. Пжшковъ, Д-ръ С. Андонияди, Д. Свѣщаровъ, Д. Радановъ, Д. Стояновъ, Д. Рачевъ, Д. П. Боевъ, Д. Масларски, Даскалъ Станчо Черневъ, И. Богдановъ, Ив. Стояновъ, Ив. Мандиковъ, Ил. Сакаровъ, Ив. Храповъ, Ил. Маджаровъ, Каменъ Симионовъ, Кало Ангеловъ, К. Н. Костовичъ, К. Жековъ, К. Станчовъ, Курбанъ Ахмедъ, К. Стоиловъ, Л. Диноловъ, Мустафа Якубовъ, М. Молдовански, Марко Марковъ, М. Коновъ, М. Рачевъ, Н. Ючъ-Ормански, Ненко Вълчевъ, Н. Х. Гевевъ, Нейко Кораловъ, Османъ Кечели, Османъ Бей, П. Тодоровъ, П. Чаушовъ, П. Нейковъ, П. Икономовъ, П. Юруговъ, Статъ Паница, Ст. Явашчиевъ, Ст. Цвилю, Ст. Кьойбашиевъ, Ст. Странски, Ст. Симеоновъ, Скендеръ Бей, С. Райновъ, Ст. Димитровъ, Симо Гиговъ, С. Ю. Поповъ, С. Манчовъ, Ст. Минчовъ, Т. Х. Тошевъ, Таксимъ Бей, Т. Икономовъ, Т. Божиновъ, Т. Д. Кювлиевъ, Тако Пѣевъ, Ф. Мариновъ, Х. В. Холевичъ, Хр. Стефановъ, Хр. П. Никифоровъ, Хр. Салунджиевъ, Хр. Ивановъ, Хр. Конки-

левъ, Хасанъ Бей, Х. Яхия Юмеровъ, Хр. Векиловъ, Хр. Ангеловъ, Хр. Караминковъ, Шербетчи Халилъ и Якимъ Поповъ.

Прѣдсѣд.: Отъ цѣлото число прѣдставители, въ днешното засѣдание, отсъствувать 87 души. Има, значи, законното число, за да се пристъпи къмъ разглеждане положенитѣ на дневенъ редъ въпроси:

На дневенъ редъ, г-да прѣдставители, имаме слѣдующитѣ въпроси:

I. Второ четение законопроекта за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 1.505 лева по М-рството на Финанситѣ и

II. Докладъ на комиссията по прѣглеждане правилника за вътрѣшний редъ на Нар. Събрание.

Прѣди да се пристъпи къмъ разглеждане на положенитѣ на дневенъ редъ въпроси, г-нъ секретарьтъ ще прочете скратений протоколъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Хр. Благоевъ: (Чете скратений протоколъ отъ V засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да направи забѣлѣжка върху прочетений скратенъ протоколъ? (Никой не иска думата). Понеже никой не иска думата, да направи забѣлѣжка, протокола се приема за вѣренъ и точенъ.

Г-да Прѣдставители! Бюрото е получило отъ Флигель Адютанта на Негово Царско Височество извѣстие, че депутацията, която е избрана отъ Нар. Събрание за поднасяние отговора на тронното слово, ще бѣде приета отъ Негово Царско Височество утрѣ на 12 часа. Ало

има нѣкои отъ г-да прѣдставителитѣ, които не сж подписали отговора на тронното слово, моли да го подпишатъ. Отговора се намира въ канцелярията и тѣ можтъ да отидатъ да го подпишатъ.

Съобщавамъ на Нар. Събрание, че съгласно телеграммата на г-на Хасковскій окр. управитель, нашиятъ колега — Харманлийскій нар. прѣдставитель — Филипъ Ангеловъ билъ починалъ прѣзъ мѣсецъ Февруарий т. г. (Всички прѣдставители произнасятъ: Богъ да го прости!)

Постъпило е заявление, г-да прѣдставители, отъ г-нъ Димитръ Ив. Вѣлопопски, нар. прѣдставитель отъ Новоселската околия, Софийскій окръгъ. Негова милостъ иска да му се разрѣши 10 дневенъ отпускъ. Отъ една страна, г-да прѣдставители, понеже врѣмето е много лошо и много отъ г-да нар. прѣдставители не можеха да пристигнатъ на врѣме, а отъ друга страна бюрото като вижда, че всѣки день постъпватъ по десетина заявления за отпускъ, — азъ питамъ Нар. Събрание желяе ли то да се произнесе по тѣзи отпуски?

Какъ мисли Нар. Събрание, да се даде ли отпускъ на г-на Вѣлопопски? (Единъ гласъ: Да му се даде). Който не приема да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Сжщо е постъпило заявление отъ г-на Филипъ Щърбановъ, Ихтиманскій нар. прѣдставитель, който иска осемдневенъ отпускъ. Отпуска му да започне отъ днесъ.

Ще се гласува исканието на г-на Щърбанова. . .

Д. Петковъ: Азъ ми се струва, че когато се касае въпросъ за искание 10 дневенъ отпускъ и то на прѣдставители, които сж дошли вече тука, трѣбва да дадемъ право на г-на прѣдсѣдателя, той да ги разрѣшава. Струва ми се, че така се е практикувало до сега, така като членъ 5 отъ Вътрѣшнй Правилникъ казва: (чете). „Въ случай на неизбѣжна нужда, прѣдсѣдательтъ може и самъ да разрѣши отпускъ за врѣме не повече отъ десетъ дни; но той е длъженъ да извѣсти за това Събранието още въ първото засѣдание слѣдъ даванетоъ отпускъ“. Тѣй щото Събранието собствено нѣма какво да рѣшава и прѣдсѣдательтъ може само да събщи, че е далъ отпускъ на извѣстенъ прѣдставитель. Мисля, че трѣбва да прѣдоставимъ право на прѣдсѣдательтъ въ това отношение, защото той е компетентенъ да разрѣшава въпросътъ, да ли извѣстно лице има нужда отъ отпускъ или не, защото той ще има документи по тоя въпросъ, прѣдставени му отъ лицето, което иска отпускъ. За това, азъ съмъ на мнѣние, тѣзи работи да не се поднасятъ на разрѣшението отъ Нар. Събрание, а прѣдсѣдательтъ да ги разрѣшава, защото и Вътрѣшнй Правилникъ му дава това право.

Прѣсѣд.: Въ това отношение прѣдсѣдательтъ не иска да се ползува съ правата, дадени нему отъ правилника, защото вижда, че тѣй, ако се кара работата, много души ползувайки се отъ чл. 5 отъ правилника, ще поискатъ отпускъ и така ще дойде единъ день, когато не ще има достатъчно число прѣдставители, за да засѣдава Нар. Събрание. Това ще стане още по-много, че прѣд-

сѣдателя дѣйствително нѣма никакви причини да не вѣрва г-да прѣдставителитѣ, които казватъ, че по важни причини искатъ отпускъ. Но азъ ви казахъ, кои сж причинитѣ: Захванаха да постъпватъ въ бюрото много заявления за отпуски и за това, по-добрѣ, отговорността, която ще вземе прѣдсѣдательтъ, да остане на Нар. Събрание. — Когато прѣдсѣдательтъ иска да се ползува отъ този членъ, той ще се ползува, а когато вижда, че може единъ день — съ такова даване на толкова много отпуски — да побърка на засѣданията и тогава самъ да бжде отговоренъ, възлагамъ на Нар. Събрание то само да ги рѣшава.

Д. Петковъ: Азъ казахъ, че е право на прѣдсѣдательтъ, само за това, защото прѣдсѣдательтъ е най-компетентното лице, което може да ни каже да ли този, който иска отпускъ, има документи, които да доказватъ че дѣйствително има необходима нужда. Защото отъ причина, по който се прѣдлага всѣкога въ камарата — това не е първиятъ случай — въпросътъ за отпуски, на г-да депутатитѣ не може да бжде извѣстно: да ли просителтъ иска отпускъ по болѣсть, да ли има докторско свидѣтелство за това, или просто е казалъ само, че иска отпускъ „по необходима нужда“, безъ да е приложилъ нѣкакъвъ документъ за това. Г-нъ Прѣдсѣдательтъ като види, че има голѣмо число отъ прѣдставителитѣ, които сж искали отпускъ, но хора, които нѣматъ голѣма нужда — нѣматъ смъртъ или болѣсть, а така само да си глѣдатъ частнитѣ работи — може да не имъ разрѣши отпускъ и ще да имъ каже, че не можатъ да си отидатъ. Такива, на които нѣма да се разрѣши отпускъ, можатъ да си отидатъ и безъ отпускъ, но не трѣбва да забравяме, че исканието на отпускъ е сръдство да си запази правото, за получванетоъ на дневнитѣ пари. Това може да се позволи само на тѣзи хора, които иматъ важни причини, като напримеръ нѣкой отъ ближнитѣ му умрѣлъ, или е тѣжко болѣнъ, а който иска отпускъ, за да си глѣда частната работа, нѣма защо да му се дава отпускъ. Ето защо чл. 5 отъ Правилника е ясенъ и за това нѣма за какво да обвиняваме прѣдсѣдательтъ. Той като знае, да ли лицето има нужда, ще му разрѣши отпускъ, а като види, че нѣкой безъ уважителни причини иска отпускъ, ще да му каже, че той нѣма важни причини и нѣма да му разрѣши отпускъ. Даже нашето рѣшение, или не рѣшение, не може да ограничи г-да прѣдставителитѣ да си отиватъ по 20—30 души, защото който иска, той ще си отиде и безъ да му се разрѣши отпускъ. За това, за да не затрудняваме работата, азъ мисля, че г-нъ прѣдсѣдательтъ самъ трѣбва да рѣшава тѣзи въпроси.

Прѣсѣд.: Г-да прѣдставители! Г-нъ Филипъ Щърбановъ дава заявление, безъ да прилага къмъ него медицинско свидѣтелство. Принуждава ме г-нъ Петковъ, волею неволею, да направя още една крачка напредъ. Ако имаше таково свидѣтелство, нѣмаше нужда да прѣдлагамъ на рѣшението на Нар. Събрание, а щѣхъ да се ползувамъ отъ правата дадени ми отъ чл. 5 на Вътрѣш-

ний Правилникъ. Азъ ще прочета заявлението на г-на Филипъ Щърбановъ. (Чете):

„Отъ голѣмитѣ влаги и снѣгове отъ завчера, простудихъ се, та болѣдувамъ, вслѣдствие които болѣсть не можъ да посѣщавамъ засѣданията на Нар. Събрание.

Ще ви помоля най-покорно, г-не Прѣдсѣдателю, да ми разрѣшите единъ отпускъ отъ осемъ дена, начиная отъ днесъ, щото прѣзъ това врѣме дано можъ да оздравѣя и почна посѣщенията си въ Събранието.

Съ почитание: Ф. Щърбановъ.“

Азъ пакъ настоявамъ на първото си; моля Нар. Събрание то да рѣши: да му се даде ли исканий отпускъ или не?

Д. Петковъ: Азъ мисля, че чловѣка тукъ излага даже, че по причина на болѣсть се простудилъ и за това иска отпускъ. Ако ли пъкъ трѣбва да се съмнѣваме въ истинността и честността на депутатитѣ, че можатъ да лъжатъ, то за това да не му разрѣшаваме. Обаче въ тоя случай и прѣдсѣдателя има право и може да му даде. Още повече и за това, че ний не можемъ да допуснемъ, че прѣдставителитѣ ще лъжатъ. За това, азъ мисля да се разрѣши въпросътъ, да му се даде отпускъ. Понеже г-нъ прѣдсѣдателятъ иска Събранието да рѣши, тогазъ да му дадемъ отпускъ.

Г. Караколевъ: Азъ мисля, че г-нъ Петковъ си противорѣчи; по-напрѣдъ дава право на прѣдсѣдателя, а сега прѣдлага ний да разрѣшаваме отпуски. Но помислете, че подирѣ има още 30 такива, които искатъ отпускъ. Трѣбва, или на всички да разрѣшимъ отпускъ, или никому. На едному майка, а на другиму мащеха, азъ не разбирамъ. Така щото, да оставимъ на прѣдсѣдателя този въпросъ да рѣшава самъ, споредъ правата, които му сж дадени. Интъкъ, да не се произнася Събранието. Г-нъ Филипъ Щърбановъ е тукашенъ жителъ, живѣе тукъ, така щото може и безъ отпускъ. Той иска отпускъ за това, за да не загуби дневнитѣ си пари. За това настоявамъ, прѣдсѣдателя да рѣшава тоя въпросъ: да не се мѣси Нар. Събрание.

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Дѣйствително, г-нъ Димитръ Петковъ много добръ забѣлѣжи, че въ думитѣ на единъ прѣдставитель трѣбва да се вѣрва, и азъ, както отъ по-напрѣдъ, тѣй и до сега, до като съмъ билъ прѣдсѣдатель въ миналата и сегашната сесия, не съмъ никога виждалъ заявление отъ нѣкой народенъ прѣдставитель, който да казва, дай ми отпускъ за да отида на ловъ, но все по нѣкои важни причини сж искали отпускъ, и тѣзи важни причини, азъ вѣрвамъ, когато подбуждатъ тогава, който подава заявление, за да иска отпускъ, прѣдсѣдателя нѣма освѣнъ да ги уважи. Тогазъ, ако тѣй се истѣлжува чл. 5-й отъ Вжтрѣшния Правилникъ, чини ми се, поисканий отъ нѣкой прѣдставитель десетъ дневенъ отпускъ, прѣдсѣдателя безъ да обръща по-нататѣкъ внимание, безъ да распитва, и безъ да иска да знае, да ли сж важни или не изложенитѣ въ прошението причини, може да се ползува отъ това право и

да дава отпускъ. Но азъ мисля, че по такъвъ начинъ може да се докара единъ денъ работата, че не ще да има достатъчно прѣдставители да засѣдаваме.

Д. Петковъ: Азъ мисля, че нѣма да додемъ до такова положение, защото г-нъ прѣдсѣдатель ще си спомни, че тоя въпросъ въ всичкитѣ сесии така е рѣшаванъ. Ако вземете даже протоколитѣ отъ миналитѣ сесии, ще видите, че прѣдсѣдателя казва: „сѣбощавамъ, че дадохъ на тоя и оня прѣдставитель 5 или 10 дневенъ отпускъ и прѣдставителитѣ сж давали тѣлно довѣрие и право на прѣдсѣдателя, да рѣшава тѣзи въпроси. И за това именно сега с въпросъ.

А що се отнася до думитѣ на г-на Караколева, че съмъ си противорѣчилъ, азъ мисля, че той не ме е добръ разбралъ. Азъ казахъ, че прѣдсѣдателя трѣбва да разрѣшава положително тоя въпросъ, когато е случай по неизбѣжна причина да се иска отпускъ. Но понеже г-нъ прѣдсѣдателя не иска да вземе въ дапний случай отговорността на себѣ си и казва, че къмъ това прошение нѣмало свидѣтелство, азъ казахъ, че Събранието може да разрѣши отпусека на Филипъ Щърбановъ, щомъ той излага това въ прошението си, въ което ний не можемъ да се съмнѣваме. Така щото, мисля, че това прошение нито трѣбваше да дохожда тукъ, и че не трѣбва да протакаме по-вече тоя въпросъ.

Прѣдсѣд.: Ще дамъ на гласуване. Който не приема да се даде осемъ дневенъ отпускъ на г-на Филипъ Щърбанова, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ Никола Михайловски по причина на болѣсть, моли за петъ дневенъ отпускъ, безъ никакво медицинско свидѣтелство. Ще се гласува. Който не приема, да му се разрѣши отпускъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Отъ Врѣзничкий нар. прѣдставитель Емануилъ Пачевъ има заявление, съ което по необходими пужди иска 10 дневенъ отпускъ.

Д-ръ Странски: Кждѣ се намира тоя човѣкъ сега.

Прѣдсѣд.: Тукъ. — Който не приема, да му се даде исканий отпускъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Постъпило е слѣдующето заявление отъ г-на А. Самоковецъ. (Чете):

„До г-на Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Г-не Прѣдсѣдателю,

Подписаний Атанасъ Д. Самоковецъ, Пловдивский прѣдставитель, честь имамъ да ви съобща, че тѣй като по фамилиарни причини принуденъ съмъ днесъ да замина за въ Виена, то ще можъ да присѣтствувамъ въ Нар. Събрание слѣдъ нѣколко дена като се завърна. Приемете моля отличното ми къмъ васъ почитание. Пловдивъ, 17-й Октомврий 1891 год.

Атанасъ Д. Самоковецъ.“

Д. Петковъ: Азъ мисля, че завчера рѣшихме този въпросъ, че на прѣдставители, които не сж дошли тукъ

и не сж засѣдавали нито единъ день въ Събранието, не може да се дава отпускъ. Г-нъ Атанасъ Самоковецъ отива въ Виена и безъ да се яви въ Събранието, иска отпускъ. Подобно прошение, съгласно нашето онзиденшно рѣшение, не може да се удовлетвори и за това прѣдлагамъ да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣд.: На основание рѣшението на Събранието въ миналото му засѣдание, на г-на Атанасъ Самоковлевъ не разрѣшавамъ отпускъ.

Има така също постъпило, г-да прѣдставители, едно заявление отъ Айтоский Нар. Прѣдставитель г-на Възвъзова, което гласи слѣдующото. (Чете):

„До г-на Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Заявление

отъ К. Възвъзова нар. прѣдставитель отъ г. Айтосъ.

Съ настоящето си честь имамъ да ви помоля, г-не Прѣдсѣдателю, съгласно чл. 6-й отъ Вътрѣшний Правилникъ, да ми се разрѣши десетъ-дневенъ отпускъ, по уважителни домашни причини и ползуванието ми отъ него да почне отъ двадесетъ и осмиѣ того.

Гр. София, 22-й Октомврий 1891 год.

Съ почитание: К. Възвъзовъ.“

Ще се гласува. Който не приема, да се разрѣши на г-на Възвъзова 10 дневенъ отпускъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Постъпило е друго заявление отъ Босилградскитѣ народни прѣдставители Коста Стаменовъ и Дойчинъ Стоилковъ, което гласи слѣдующето. (Чете):

„До г-на Прѣдсѣдателя на VI Обик. Нар. Събрание.

Заявление

отъ Коста Стаменовъ и Дойчинъ Стоилковъ, Босилградски народни прѣдставители.

При дохожданието ни въ София останаха домашнитѣ ни много болни и отъ писмата, които сега получихме, вижда се, че болѣстѣта имъ се е усилила, вслѣдствие на което нашето присѣтствие е необходимо нужно; за това молиме ви, г-не Прѣдсѣдателю, да благоволите и ни разрѣшите по домашни причини по 7 дневенъ отпускъ, начинающа отъ 25 текущій Октомврий.

Ст.-София, 23-й Октомврий 1891 год.

Съ почитание: { К. Стаменовъ.
Д. Стоилковъ“.

Ще се гласува. Който не приема да се разрѣши по седмъ-дневенъ отпускъ на г-на К. Стаменова и г-на Д. Стоилкова, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Така също е постъпило слѣдующето заявление: (Чете):

„До г-на Прѣдсѣдателя на VI-то Обик. Нар. Събрание.

Заявление

отъ Д. Масларски нар. прѣдставитель отъ Самоковска Околия.

Съ настоящето си честь имамъ да ви моля, г-не Прѣдсѣдателю, да ми разрѣшите десетъ-дневенъ отпускъ по неотложни домашни причини, начинающа отъ 23 того влючително.

Ст. София, 22-й Октомврий 1891 год.

Съ почитание: Д. Масларски.“

Ще се гласува. Който не приема да се разрѣши десетъ-дневенъ отпускъ на г-на Д. Масларски, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-да прѣдставители, бюрото иска да се разрѣши този въпросъ отъ Нар. Събрание.

Често пѣти се случва, нѣкой просителъ се отнася до Нар. Събрание, да му се отпусне пенсия. Нар. Събрание като изучи, като вземе прѣдъ видъ услугитѣ на това лице, разрѣшава му известна пенсия. Слѣдъ година, същото лице подава изново прошение, като излага, че отпуснатата му пенсия отъ Нар. Събрание му била малка и моли, тѣзи пенсия да му се увеличи. Такива заявления постъпватъ твърдѣ много и прѣдсѣдателя ги отправлява, съгласно правилника, до надлѣжнитѣ комиссии. Но понеже постъпватъ други прошения отъ много по голѣма важность, отъ много по голѣмъ интересъ, тѣзи прошения на просители, които не се задоволи отъ пенсията, която имъ е отпусната отъ Нар. Събрание, затрудняватъ комиссията, праватъ сѣжнки и подъ този начинъ нѣкои прошения отъ голѣма важность, оставатъ за идущата сессия. Ето напр. това лице отъ гр. Пловдивъ съ прошеието си което гласи: (Чете прошеието):

„До г-на Прѣдсѣдателя на почитаемото Нар. Събрание.

Прошение

отъ Браниславъ Велешки, Пловдивски жителъ.

Г-не Прѣдсѣдателю!

Отъ почитаемото Нар. Събрание ми се отпусна миналата година пенсия отъ 30 лева, нѣ тѣй като съ тѣзи сума не ми е възможно да прѣхранвамъ себе си и семейството си, моли да ми се увеличи отпуснатата сума още съ нѣколко десетки лева.

Пловдивъ, 20-й Октомврий 1891 год.

Съ почитание: Браниславъ Велешки.“

Моля Нар. Събрание, да разрѣши, ако постъпватъ и за въ бѣдѣце такива прошения, както сж постъпвали и до сега, бюрото да ги праща ли по реда въ проше-тарната комиссия, или да ги остава безъ послѣдствие, да не затрудняватъ проше-тарната комиссия? Защото, ако се е отпуснало на едно лице пенсия единъ пѣтъ, Нар. Събрание е изучило този въпросъ, видѣло е за-слугитѣ на това лице и му е опрѣдѣлило известна пен-сия. Сега негова милость дава друго прошение отъ че-

тири реда и иска да му се увеличи пенсията. Този го е направилъ отъ четири реда, а пѣкои го праватъ отъ 3—4 табака и до дѣ се прочете. въ това врѣме могатъ да се разгледатъ други 5—6 прошения. Но този начинъ се патрупватъ много прошения и оставатъ да се отлагатъ за една и двѣ години. А пакъ прѣдседателя или подпрѣдседателя, понеже вижда, че този въпросъ е рѣшаванъ единъ пѣтъ, би могълъ да ги остави къмъ архивата, къмъ дѣлото. Ако ли пъкъ Нар. Събрание мисли, че трѣбва да се глѣдатъ въ комиссията, бюрото нѣма нищо противъ.

Д. Кознички: Прѣдложението на г-на Прѣдседателя, г-да прѣдставители, е много на мѣстото си, само да се упомѣне така: ако подаде пѣкой прошение, който е добилъ отъ V-то или IV-то, или още по прѣди пенсия, и отъ тогава се е измѣнило неговото положение съвършено, подобно прошение да се праща на изучаване отъ комиссията. А отъ същото Събрание взето единъ пѣтъ рѣшение, втори пѣтъ да се остава безъ послѣдствие.

Прѣдсѣд: Г-нъ Кознички, и съ това пакъ всѣ същото остава.

Д. Петковъ: Азъ мисля, че тоя въпросъ подлѣжи да се разрѣши, когато ще се разгледва Вжтр. Правилникъ на Нар. Събрание, защото въ чл. 34 отъ до сега съществующия Правилникъ е казано. (Чете): „Чл. 34. Пропшенията не се прочитатъ прѣдварително въ Нар. Събрание, а незабавно слѣдъ получаването имъ се прѣпращатъ отъ прѣдседателя въ специалната за тѣхъ комиссия, която докладва на Събранието само тѣзи, за които се изисква неговото рѣшение, или по тѣхната важность, трѣбва да бждѣтъ извѣстни на Събранието; а останалитѣ прѣпраща въ надлѣжнитѣ М-рства, за по-нататъшно распорѣждане.“ Тѣй щото въпросътъ, който се иска да се разрѣши сега, е въпросъ таквътъ, че ако единъ човѣкъ е подалъ единъ пѣтъ заявление за пенсия и му е разрѣшена, втори пѣтъ нѣма право да подава заявление и да иска увеличението ѝ. Азъ мисля, че и въ тоя случай прѣдседателя трѣбва да прѣпрати заявлението въ комиссията, а послѣдната, щомъ направи справка и види, че на тоя човѣкъ е отпусната пенсия, може да си даде мнѣнето, трѣбва ли да му се увеличи, или не. Но да отказваме на прошенията на хората, азъ мисля, че нѣмаме право. Нашитѣ врата трѣбва да бждѣтъ отворени за всички, които просятъ. Сега да ли такива заявления ще се зиматъ въ внимание или не, то е другъ въпросъ. Ний даже, тоя въпросъ, прѣдварително сме разрѣшили въ Правилника. Въ него е казано, че само ония прошения ще се зиматъ въ внимание, или само ония отъ тѣхъ ще се докладватъ, които заслужватъ да бждѣтъ извѣстни на Събранието, а другитѣ, комиссията прѣпраща въ надлѣжнитѣ М-рства, за по-нататъшно распорѣждане. Прѣдъ видъ на това, не трѣбва да бждѣтъ затворени вратата на Нар. Събрание на хора, които просятъ. Получавалъ единъ човѣкъ 20—30 лева пенсия, но или живота или нуждитѣ му се измѣнили, дохожда тукъ, подава заявление и иска увеличенис. Съ-

брашето отъ друга страна е господарь и то може да рѣши да се увеличи или не пенсията, или съвършено да се отнеме. Тѣй щото споредъ мене справедливо е, да се приематъ прошения. Прѣдседателя да ги прѣпраща на комиссията, а тя слѣдъ като направи справка, ако види, че е справедливо да се увеличи една пенсия, да рѣши да се увеличи, а ако не, да остави прошениято безъ послѣдствие, както се е правило до сега. Струва ми се, че това е най-правилния пѣтъ, за тѣй азъ мисли, че трѣбва да си остане по старому.

Прѣдсѣд: Вашитѣ думи, г-нъ Петковъ, се отнасятъ къмъ първитѣ заявления на пѣкои просители. Негова милость много хубаво казва, че Нар. Събрание му дало пенсия, но иска по-много. Ако му дадемъ по-много, утрѣ, други денъ пакъ ще каже малка е тая пенсия, дайте ми още, увеличете я. Но тоя начинъ ще се занимаваме съ такива прошения, а пакъ когато дойде пѣкое интересно прошение, ще го оставяме отъ година на година.

Д. Петковъ: Първъ или вторъ пѣтъ подадено прошениято, азъ мисля, че е все едно. Защото, съгласете се, че прошение азъ можъ да дамъ на Събранието единъ, два, или десетъ пѣти. Събранието е послѣдното мѣсто, гдѣто мога да се оплача. Било че Правителството ми отказало да ми даде пенсия — да положимъ, че съмъ поборникъ или ми дало една пенсия отъ 20 лева, която не ми е достатъчна да се прѣхранвамъ, тогава обръщамъ се къмъ васъ и казвамъ, че дадохъ прошение, но М-рството го остави безъ послѣдствие, или пакъ събирамъ документи подписани отъ другаритѣ ми, или отъ надлѣжни общини, въ които излагамъ подробно заслугитѣ си и давамъ ги на Събранието, като го моля да ми увеличи пенсията. Азъ мисля, че не можете да ми откажете това право, да подамъ прошение. Прѣгледайте го, пакъ го отхвърлете. Тоя е билъ реда до сега и той е най-добрия. Това даже, което днесъ се практикува, нѣмаме го прѣдвидено въ правилникитѣ на миналитѣ Събрания; но когато приехме Правилника на VI Обик. Нар. Събрание, тогава прѣдоставихме право на комиссията да докладва въ Нар. Събрание само ония прошения, за които се изисква неговото рѣшение, или по важностьта си заслужватъ, да се докладватъ на Събранието, а ония прошения, които не сж толкова важни, да ги испраща въ надлѣжнитѣ М-рства за по-нататъшно распорѣждане, напр. прошенията на поборници, които не заслужватъ по-вече отъ 20—25 лева мѣсечна пенсия. За това азъ мисля, че за едно, или двѣ, или три прошения немогатъ да бждѣтъ затворени вратата на Събранието. Пакъ повтарямъ, че тоя въпросъ може да се разисква, когато дойде да разгледваме тоя членъ отъ Правилника, но струва ми се, че е по-добръ да остане стария редъ и да не се затварятъ вратата на Събранието на хора, които просятъ.

Прѣдсѣд: Има постъпила една бомага отъ Финансовото М-рство. Г-нъ секретарь Лѣварский ще я прочете.

Секр. Хр. Лѣварский: (Чете):

„М-рство на Финанситѣ. Централно Съкровищничество. № 37883. Октомврий 18 день 1891 г. гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на VI Обик. Нар. Събрание.

Г-не Прѣдсѣдателю,

Въ изпълнение на чл. 5 отъ „Закона за сключаване на единъ заемъ отъ 50,000.000 лева.“ утвърденъ съ Височайшии Указъ подъ № 262 отъ 17 Декемврий 1887 година, имамъ честь да ви моля да благоволите да съобщите на почитаемото Нар. Събрание приложенитѣ туѣ прѣписи отъ доклади до Негово Царско Височество подъ № № 18764, 33446, 28250, 39008 и отъ Укази подъ № № 107, 179, 129, 182 съ дата 17 и 18 Май 24 Августъ 1889 год. 16 и 17 Августъ и 10 и 12 Ноемврий 1890 година, на основание на които е направенъ отъ Българската Нар. Банка заемъ отъ 5,000.000 лева.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.“

Прѣдсѣд.: Кога мисли Нар. Събрание да се тури на дневенъ редъ? (Гласове: За идущето засѣдание). Който не приема да се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи ще се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание.

Постъпилъ е г-да прѣдставители законопроектъ отъ М-рството на Финанситѣ за бирницитѣ.

Г-нъ секретарь Лѣкарски да прочете отношението, съ което се внася въ Нар. Събрание тоя законопроектъ.

Секр.: (Чете):

„М-рство на Финанситѣ. Отдѣление за прѣжитѣ дѣла. № 38484. Октомврий день 1891 год. гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на VI Обик. Нар. Събрание.

Г-не Прѣдсѣдателю,

Негово Царско Височество Княза благоволи да одобри доклада ми отъ 21 того подъ № 38246 и заповѣда, съгласно чл. 109 отъ Конституцията, да се внесе въ сегашната II редовна сессия на VI Обик. Нар. Събрание законопроекта за бирницитѣ.

Като ви съобщавамъ това, имамъ честь да ви моля да внесете въ едно отъ идущитѣ засѣдания на Нар. Събрание тоя законопроектъ, отъ който ви испращамъ заедно съ настоящето 350 екземпляра за раздаване на г-да нар. прѣдставители.“

Министръ: Г. Д. Начовичъ.“

Прѣдсѣд.: Кога желае Нар. Събрание да се тури на дневенъ редъ? (Гласове: За идущето засѣдание). Който не приема да се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи ще се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание.

Първия въпросъ отъ дневний редъ е; второ четение законопроекта за свърхсѣтенъ кредитъ отъ 1.505 лева по М-рството на Финанситѣ. Г-нъ секретарь Матакиевъ ще прочете законопроекта.

Секр. (Чете):

„М-рство на Финанситѣ. Отдѣление на държавната и общественна отчетность. № 38.038. Октомврий 19 д. 1891 година. гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на VI Обик. Нар. Събрание.

Г-не Прѣдсѣдателю,

Имамъ честь да ви помоля да се распоредите, за да се внесе на разглеждане въ настоящата сессия на Нар. Събрание прѣдставенъ съ отношението на прѣдшественника ми отъ 1 Декемврий м. г. подъ № 41.657 законопроектъ за свърхсѣтенъ кредитъ отъ 1.505 лева.“

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

ЗАКОНЪ

за свърхсѣтенъ кредитъ отъ 1.505 лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на М-ра на Финанситѣ единъ свърхсѣтенъ кредитъ отъ 1.505 лева, за доисплащане канцелярскитѣ разноси на Министерский Съвѣтъ направени прѣвъ 1890 год.

Чл. 2. Съ тоя кредитъ да се допълни параграфъ 6-й отъ бюджета на Върховното Правителство за 1890 г.

Прѣдсѣд.: Кога да се тури на дневенъ редъ? (Гласове: Сега). (Единъ гласъ: По единъ път се четятъ такива законопроекти).

Г-да прѣдставители! Въ едно и също засѣдание трето четение не става. Заради това трѣбва да се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание, а не да се приеме сега.

Втория въпросъ г-да прѣдставители е, доклада на комиссията по прѣглеждане правилника за вжтр. редъ на Нар. Събрание.

Г-нъ докладчикъ има думата.

Доклад. М. Милевъ: Г-да прѣдставители! Комиссията по прѣглеждане Вжтр. Правилникъ на Нар. Събрание е направила много малки измѣнения въ него и за това не е напечатала докладъ по него. Измѣненията сж само въ три члена и за това не е станало никакво напечатване на докладъ.

(Прѣдсѣдателското мѣсто заема подпрѣдсѣдателя г-нъ Д. Петковъ).

Чл. 1. Нар. Събрание има въ недѣлята четири редовни засѣдания: въ понеделникъ, срѣда, петъкъ и сѣбота (това послѣдното се опрѣдѣля исклучително за разглеждане на прошенія) отъ единъ до шесть часа послѣ пладнъ; но то може да рѣши, ако намѣри за нужно, да държи и по-вече засѣдания.“

Зографски: Азъ мисля, че трѣбва членъ по членъ да се чете и азъ ще помоля г-на докладчика, когато има нѣкой измѣненъ членъ да казва, защото ние не знаемъ измѣненията.

Прѣдсѣд.: Правилника ще се вотира членъ по членъ, както всичкитѣ закони. Г-нъ докладчика ще казва само тамъ, гдѣто има измѣнения. Има ли нѣкой да говори върху членъ първий?

Г. Караколевъ: Въ този членъ има измѣнения, които трѣбва да ни се обяснятъ.

Доклад: Г-да прѣдставители! Въ вжтрѣшния правилникъ стои така, че засѣданията ставатъ пакъ 4 пкти въ недѣлята, но само че почватъ отъ 1 и продължаватъ до 6 часа сл. пладнѣ, а пакъ сегашния комиссията по прѣглеждане правилника го поправи и прѣдлага засѣданията да се почватъ отъ 9 прѣди пладнѣ и да траятъ до 2 часа слѣдъ пладнѣ. Тѣй пакъ работата ще бѣде толкозъ. Комиссията, за да дойде до това убѣждение, че трѣбва засѣданията да ставатъ прѣди, а не послѣ пладнѣ, се води отъ нѣколко съображения, а най-важното е, че онѣзи г-да прѣдставители, които сж членове въ комиссии, немогжтъ да се събержтъ на врѣме. Щомъ ставатъ сутрени засѣданията, членовѣтъ отъ комиссиитѣ ще могжтъ да работятъ и послѣ.

Освѣнъ това, забѣлѣжено е, че не само въ Събраніе и на други мѣста, всѣкога сутринъ човѣкъ е по-расположенъ да работи отъ колкото слѣдъ пладнѣ.

Но тѣзи именно съображения, комиссията прѣдлага щото засѣданията да почватъ отъ 9 прѣди пладнѣ и да траятъ до 2 слѣдъ пладнѣ. Разбира се, че когато има по-вече работа въ Събраніето, тогава ще имами други засѣдания, които да траятъ отъ 3 на послѣ и пр.

Георгий Данчовъ: Азъ намирамъ, че врѣмето е много рано засѣданията да започватъ отъ 9 часа прѣди пладнѣ и да траятъ до 2 часа слѣдъ пладнѣ. Заради това, прѣдлагамъ да почватъ засѣданията отъ 10 часа прѣди пладнѣ и да траятъ до 3 часа слѣдъ пладнѣ. Много пкти пакъ, ако се случи по-вече работа, само по себѣ си може Нар. Събрание да вземе рѣшение да траятъ и до 5 часа.

Никола Странски: Г-да прѣдставители! Минжлата година се изработи единъ правилникъ, а днесъ дохождаме да го преработваме. По този правилникъ ако се приеме отъ 9 до 2 часа, не може да работимъ, защото ще се укаже на практика, че не може да се осъществи. Вѣрвамъ, че ако се приеме, отъ 12 часа послѣ на да ли ще остане нѣкой. Правилника ще пише до 2 или 3 часа, но азъ ще отида на 12 часа да обѣдвамъ. За това мисля, че това прѣдложение не ще бѣде практично. Азъ мисля, ако искаме да работимъ, по-вече ще бѣде по-добрѣ, да се приеме да работимъ всѣки день, но слѣдъ пладнѣ, отъ колкото да започваме отъ 9 и да си отиваме въ 2 или 3 часа. Може да засѣдаваме отъ 1—6, но всѣки день.

Василь Икономовъ: Г-да прѣдставители! Азъ съмъ съгласенъ съ мнѣнието на г-на Г. Данчова. Дѣйствително, и мнѣнието на г-на Странски е доста справедливо, но прѣдъ видъ на това, че, както спомѣняхъ г-да Данчевъ и Странски, сутрѣнъ много по съ бистръ умъ се работи, а много пкти се случва, щото подиръ обѣдъ, вато се нахранимъ и му похвърлимъ, (Смѣхъ) ставатъ и други гюрютни, моля да се приеме чл. 1 както е прѣдложенъ отъ комиссията. А най-важното е, и започванието засѣданията отъ 10 часътъ и свършва-

нието му въ 3 е много по-практично, защото 9 часътъ и азъ намирамъ много рано. Най-послѣ, човѣкъ трѣбва да закуси, като има прѣдъ видъ, че въ 12 часътъ нѣма да излѣзе. Не си още закусилъ и вдругъ трѣбва да отидешъ на засѣдание. Ето защо азъ поддържамъ мнѣнието на г-на Данчева: да се опрѣдѣли да почва засѣданията въ 10 часътъ.

Колкото се отнася до мнѣнието, че нецѣло това да излѣзе практично, азъ не съмъ съгласенъ съ него по простата причина, че ний, както сме се научили да ядемъ въ 12 часътъ, можемъ да се научимъ да ядемъ въ 2 часътъ. Това може да прѣчи на тия прѣдставители, които живѣятъ постоянно въ София, но на болшинството нѣма да прѣчи. Вѣрвамъ, че мнѣнието: да се отвари засѣданията въ 10 и да се свършва въ 3 часътъ, може да се приеме.

И. Титоровъ: Г-да прѣдставители! Първия пктъ, като се прочете чл. 1-й, ний не можѣхме да разберемъ, че комиссията прави такъво измѣнение за врѣмето кога трѣбва да засѣдава събраніето, но като се прочете втори пктъ, видѣхме, че трѣбва да засѣдава сутрѣнъ отъ 9 до 2 часътъ. Слѣдователно, измѣнява се врѣмето на засѣданията на Нар. Събрание, както е било до сега. Виждате, че ако се приеме това, което прѣдлага комиссията — отъ 9—2 часътъ да стоимъ въ засѣданията, трѣбва да измѣнимъ редѣтъ, който сме имали до сега — да обѣдваме въ 12 часътъ. Не трѣбва да забравиме, че живѣемъ въ България и че всички българи обѣдватъ въ 12 часътъ. Сутрѣнъ ниетъ по едно кафе, а чакъ на 12 часътъ, като гръмне топа, обѣдваме. Ако се приеме мнѣнието да става сутрѣнъ засѣдание, ний ще трѣбва да отидемъ на обѣдъ въ 2 часътъ. Азъ мисля, че г-да прѣдставителитѣ не ще могжтъ да се приучватъ на новъ тертипъ и ще моля да остане стария редъ за отваряние на засѣданията. (Гласове. Приема се. Други гласове. Не се приема). Даже присъединявамъ се къмъ мнѣнието на г-на Странски, всѣки день да има засѣдание и то отъ 1—5 часътъ, а не да си омиемъ очитѣ и да тичаме право въ Нар. Събрание.

Доклад: Г-да прѣдставители! Тия отъ г-да прѣдставителитѣ, които не се съгласяватъ съ исказаното отъ комиссията мнѣние, щото засѣданията на Нар. Събрание да почватъ сутрѣнъ отъ 9—2 часътъ, прѣдставятъ за мотивъ, че не щѣли да яджтъ на врѣме. Както виждате, тѣзи хора не сж дошли да врѣшатъ работа, а да си гледатъ коремитѣ. (Прѣдсѣд.: Ограничавайте се да говорите по прѣдмѣта). Азъ мисля, че ний не засѣдаваме никога повече отъ 2 часа; ако има нѣкои по-дълги засѣдания, то тѣ сж на края на сессията, когато постъпватъ повече законопроекти и тогава, разбира се, трѣбва по-вече врѣме да работимъ: като работимъ отъ 9—1 можемъ да обѣдваме въ 1 и въ 2 пакъ да дойдемъ да работимъ. Азъ мисля, че думитѣ на г-да Странски и Титорова, че щѣло да се побърка на единъ цѣлъ строй отъ работи, понеже дълго щѣло да се работи, така щото не щѣло да може да се

излиза на 12 часът на обѣдъ, сж такива мотиви, щото не заслужава да се говори, защото онзи, който иска да работи, може сутрѣнъ да закуси въ 9 часътъ и до 2 часътъ да работи. Мене ми се чини — макаръ г-нъ Титоровъ да не иска да каже открито, — че причината е съвършено друга, защото, както той, тъй и азъ, сме адвокати и не можемъ да гледаме двѣ работи. Това е истинската причина. Кolkото за прѣдсказването на г-на Странски, че до година щѣли сме да приемемъ други измѣнения за врѣмето за засѣдаване на Събранието, мисля, че пророцитѣ подиръ Христа пари не струватъ. Ще видимъ, ако почнемъ да засѣдаваме отъ 9 часа и продължаваме тѣзи сесия, какво ще излѣзе. Ако видимъ, че този редъ не е удобенъ, не струва ни пари да го отмѣнимъ. Понеже се намира сега за по-умѣстно да се работи сутрѣнъ, когато, всѣкиму е извѣстно, човѣкъ по е расположенъ да работи, то мнѣнието на комиссията, щото засѣданията на Нар. Събрание да започватъ отъ 9 или 10 часътъ сутрѣнъта и да траятъ до 1 или 2 послѣ пладнѣ, е умѣстно.

Д-ръ Михаловъ: Г-да прѣдставители! Много се говори по чл. 1-й и азъ не желая да говоря, толкозъ по вече че ставатъ лични доказания. Поддържамъ мнѣнието на г-на Странски и на г-на Титорова, като моля г-да прѣдставителитѣ да приематъ да засѣдаватъ или послѣ обѣдъ или прѣди отъ 8¹/₂ — 12 часа, по всѣки день.

Прѣдсѣд.: Какво прѣдлагате?

Д-ръ Михаловъ: Всѣки день да имаме засѣдание, или прѣди обѣдъ, което да не трае повече отъ 12 ч., или послѣ обѣдъ.

Г. Караколевъ: Азъ мисля, че този членъ не трѣбваше да го измѣняваме, защото много си е на мѣстото. Никакви мотиви не може да наведе г-нъ докладчикътъ въ полза на измѣнението, на противъ когато хората не само въ цѣла България, но и тъй е обикновено, се прибиратъ дома си въ 12 часа. Най послѣ да погледнемъ на учрѣжденията, какъвъ рѣдъ иматъ тѣ и на какво основание? Г-нъ Милевъ каза, че работата не се свършвала. Работата много пхти се свършва и за да се свърши не веднажъ сме стоили до полунощъ. Най добрѣ прочее ще бжде, да започваме пакъ отъ 1 часа и може да се продължава и повече отъ 6 часа. Само по себе си иде, че отъ 1 часа трѣба да захващаме да работимъ и да продължаваме на татъкъ, тъй щото азъ поддържамъ г. Титорова, да си остане както е било до сега и прѣдлагамъ чл. 14 отъ правилника.

М-ръ Стамболовъ: Г-да прѣдставители! Това, което казаха нѣкои отъ г. г. прѣдставителитѣ, именно г. Караколевъ, че нѣмало учрѣждение, което да работило така, както се сега прѣдлага да се работи въ Събранието, не е истина. Военното Министерство така работи и може да се каже, че като тамъ се работи 5 часа, толкозъ много работа се искава, колкото въ други канцеларии искаватъ за единъ цѣлъ день. Ако засѣданията ставатъ сутрѣнъ, то съмнѣние нѣма, че трудътъ бива по ситу-

рентъ, това което искаваме въ 3 часа, може да се равнява съ исканото въ 7 часа. Азъ нѣма да се распростирамъ, да казвамъ, защо това е тъй. Ако сме имали 5—6 Събрания, въ повечето сме били ние членове на тия Събрания и знаемъ. Прѣди пладнѣ и послѣ пладнѣ какъ се работи знаемъ: прѣди пладнѣ работата е по спорна и може да се каже по плодотворна, а послѣ пладнѣ има много причини, които бъркатъ да върви работата добрѣ. Освѣнъ това, дѣто казватъ нѣкои г. г., че въ 1 часа да се захваща и се продължава до 5 и повече, и то не е практическо. Първо за това, че Събранието има свои комиссии, на които се прѣдватъ за изучаване закони и на тѣхъ трѣба да имъ дадемъ врѣме да ги обработватъ и изучаватъ. Наистина Събранието било послѣ пладнѣ или прѣди пладнѣ, ако отмѣнимъ членъ първи, ще иматъ врѣме да се събиратъ комиссиитѣ, но пъкъ трѣбва да иматъ и 2—3 часа въ день да могатъ по добрѣ да прочуватъ работитѣ за да ги докладватъ. Така сжцо правителството като всѣки день дожда тукъ да засѣдава, а засѣданията на събранието безъ присѣтствието на министритѣ не може; тѣ иматъ свои мнѣния по разнитѣ въпроси, и безъ обяснения отъ тѣхна страна много нѣща могатъ да куцатъ, — правителството не спира своитѣ дѣла когато засѣдава събранието. Напротивъ често се случва, спорѣдъ нѣкои закони въ врѣме на сесия да има много повече работа, по приготвяние на закони, по отдаване на разни търгове, по прѣгледжване на смѣтки и пр. И сега е тъй, като има събранието засѣдания, правителството има работа повече и макаръ работа за 100 франка въ Събранието, правителството трѣба да даде своето мнѣние. Така щото ако направимъ всѣки день да има засѣдание, правителството не ще може да дожда всѣки день. Ето защо азъ мисля, че това, което прѣдлага комиссията, трѣба да се приеме. На ще имаме врѣме да видимъ какъ ще излѣзе на практика. Ако излѣзе не удобно, може да се напустне този новъ рѣдъ и да се захване първий рѣдъ и когато имаме работа да засѣдаваме и до срѣдъ нощъ, както е било и до сега, а можемъ да засѣдаваме по 2 пхти въ день. Другата полза нѣма нужда да обяснявамъ, защото знаете вие, и моля да се приеме членътъ така, както го прѣдлага комиссията. (Гласове: Прието.)

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за прѣкращение на дебатитѣ. . . . (Н. Странски: Исканъ да кажа двѣ три думи за обяснение. . .) Нѣма да се говори, понеже, има прѣдложение за прѣкращение на дебатитѣ. Който не приема да се прѣкратятъ дебатитѣ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Ще се гласува прѣдложението на комиссията за измѣнение чл. 1 отъ правилника. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кѣкъ желае Нар. Събрание: По рѣдъ ли да се четжтъ членовѣта на правилника, или само тия, въ които комиссията прави измѣнения? Азъ мисля ще бжде по добрѣ да се четжтъ само измѣненитѣ членове и измѣненията, които прави комиссията. (Гласове: Тѣй

по-добър!) Които не сж съгласни на това, да си вдигнатъ ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад. М. Милевъ: (Чете). Чл. 17-й, който измѣнява комиссията, гласи така:

Чл. 17. Въ началото на всѣко засѣдание единъ отъ секретаритѣ прочита списъка на прѣдставителитѣ. Ако се види, че въ засѣданието има изискуемото отъ закона (ст. 114 отъ Конституцията) число прѣдставители, пристѣпва се къмъ разгледвание въпроситѣ положени на дневенъ редъ, като първо се прочита скратения протоколъ отъ миналото засѣдание, върху който ставатъ по-трѣбнитѣ бѣлѣжки отъ говорившитѣ. Прочетений скратенъ протоколъ се подписва отъ прѣдсѣдателя и секретари и се прѣдава въ архивата на Нар. Събрание.

Забѣлѣжка. Прѣдставителитѣ, които не сж се случили при прочитанието поименния списъкъ, могатъ да заявжтъ на бюрото при затваряние засѣданието, за да се запишжтъ, че тѣ сж присѣствували.

Комиссията прави измѣнение въ тоя членъ така:

„Чл. 17. Прѣди почнуванието на засѣданието, прѣдставителитѣ се записватъ въ присѣственната книга, която се намира подъ наблюдението на единъ отъ секретаритѣ въ канцеларията на Нар. Събрание“.

Но нататѣкъ членътъ си остава съ първата редакция. А забѣлѣжката на члена се измѣнява така. (Чете):

„Забѣлѣжка: Прѣдставителитѣ, които сж пристигнали слѣдъ отварянието на засѣданието и не сж могли да се запишатъ въ присѣственната книга, могатъ да направятъ това слѣдъ затварянието на засѣданието, като заявжтъ за това на бюрото“.

Комиссията, за да направи това измѣнение, се е водила отъ съображения, че е казано въ правилника, че засѣданията почватъ въ 1 часътъ и до тогава, дошле не дошле повече прѣдставители засѣданието се отвари чакъ въ 1 или 2 часа; а освѣнъ туй зема да се чете поименний списъкъ $1\frac{1}{2}$ или $\frac{3}{4}$ часъ и съ това се отнима много врѣме. Когато присѣственната книга, като е въ канцеларията, всѣки отъ прѣдставителитѣ като доде и въ $12\frac{1}{2}$ и въ 1 часа ще може да се запише. Тѣй щото додѣто се отвори засѣданието, прѣдставителитѣ ще иматъ врѣме да се запишатъ. Които, разбира се, додѣтъ слѣдъ отварянието на събранието, могатъ щомъ се затвори събранието да отидатъ въ канцеларията и се запишатъ. Азъ мисля, че това е по-практично, не се губи толкова врѣме и за това моля г. г. прѣдставителитѣ да приематъ това измѣнение.

Г. Данчевъ: Чл. 17-й отъ Правилника, както го е редактирала почитаемата комиссия, мене ми се види като не умѣстенъ, именно въ това, че — азъ ще кажа за себѣ си — ще се запиша отъ едната врата, отъ другата врата ще излѣза и ще ме считатъ, че съмъ присѣствувалъ. А когато искаме нашитѣ засѣдания да бждатъ редовни и да има нуждното количество прѣдставители, за да се отвори засѣданието, за това имаме избрани квестори; тѣ всѣкога ще могатъ да направятъ провѣрка: има ли повече отъ половината, безъ да се чете списъка. И тѣзи прѣдставители, които сж присѣствували, когато се даде 5 минути отиджъ, може въ това

врѣме до се запишатъ. Азъ мисля, че тази мѣрка е по-хубава: само квесторитѣ да правятъ провѣрка, а прѣдставителитѣ, слѣдъ работенне извѣстно врѣме, да се записватъ при почивката. Прѣдлагамъ, щото този членъ да се приеме така, за да може по-успѣшно да върви работата.

Доклад: Г-да прѣдставители! Както виждате г-нъ Данчевъ не е противъ измѣнението на този членъ, но прави едно искривявание на това измѣнение. Именно той като се страхува да не би нѣкои отъ г-да прѣдставителитѣ като се запишатъ да си отиджтъ и да не би, слѣдъ това, да нѣмаме законното число прѣдставители, и да се почне засѣданието. Азъ мисля, че всѣки отъ г-да прѣдставителитѣ си знае дълга и за това, както е билъ досегашния редъ, при прочитанието на списъка, пакъ всѣки си е свободенъ да си отиде. Но пие до сега не сме имали случай, щото само за единъ кефъ да дойде нѣкой да каже, че е тукъ и да си отиде. Напротивъ, азъ съглеждамъ — , и комиссията именно се е водила отъ това, че нѣма г-да прѣдставителитѣ да злоупотрѣбляватъ, защото всѣки си знае дължността, че трѣбва да стои въ засѣданието. Но тѣзи именно причини, комиссията не намира за нуждно да прави таква ограничєния: когато се отвари засѣданието да става провѣрка, както прѣдлага г-нъ Данчевъ и тази провѣрка да става послѣ единъ часъ. Казвамъ, че това ще бжде едно голѣмо ограничение и недовѣрие къмъ г-да прѣдставителитѣ, че тѣ не желаятъ да си изпълняватъ дължността. Азъ мисля, че е все едно, ако прѣдставителя каже „тукъ“ или да отиде да се запише, само, че съ новия редъ — чрѣзъ записвание, се икономисва повече отъ половина часъ врѣме. Дойде ли часа 9, ще се отвори засѣданието, онѣзи, които сж вече записани до тогава — добръ, които не сж, могатъ пакъ да отидатъ да се запишатъ слѣдъ закриванието на засѣданието. Така щото прѣдложението на г-на Данчева не е на мѣстото си и моля да се приеме това измѣнение, както го прѣдлага комиссията.

И. Титоровъ: Г-да прѣдставители! Този членъ, макаръ да не докача никакъ моята профєссия, мисля, че не ще бжде приетъ отъ Нар. Събрание, защото по-стария редъ е много по-практиченъ, отъ колкото този, който прѣдлага комиссията. До колкото можахъ да разбера отъ г-на докладчика и отъ мотивитѣ му, виждамъ, че, за да се направи такова измѣнение на правилника, най-главно цѣльта е: да не се губи много врѣме съ прочитанието на списъка, защото прочитанието на списъка поглѣща 20—30 минути или около 1 часъ, и че цѣлото това врѣме може да се спечели, ако се подписватъ народнитѣ прѣдставители. Сега ако това подписание става въ канцеларията, съгласенъ съмъ, че може да се спечели това врѣме; но трѣбва още едно нѣщо да занимава комиссията, а именно да може да се накаратъ прѣдставителитѣ да дохождатъ точно въ 9 часа, защото извѣстно е на всички, че не могатъ да дойдатъ точно въ този часъ, макаръ правилника да пише, че засѣ-

данието се започва въ 1 часа, никога не се е отворило по-рано отъ 2. Значи още едно нѣщо има, че трѣбва народнитѣ прѣдставители да дохождатъ точно, както въ училището, въ опрѣдѣлено врѣме, за да могатъ да се подпишатъ на списъка. Ако списъка се подписва въ Нар. Събрание — и това не се обясни отъ г-на докладчика — и то ще погълтне повече врѣме. Миналия денъ тукъ се подписа отговора на тронната рѣчь и както видѣхме, до гдѣто го подпишатъ всички, се бавихме повече отъ 2 часа. Слѣдователно, подписването въ списъка било вътрѣ въ Събрание или вънъ, гдѣто и да бжде, пакъ ще погълтне повече врѣме, отъ колкото ни трѣбва при прочитанието на списъка. За това, казвамъ, макаръ този членъ да не нарушава моята професия, азъ възставамъ противъ него, защото виждамъ, че не постига цѣльта, която гони комиссията и ще моля Нар. Събрание да не приема измѣнението на комиссията, а да си остане члена както си е, именно: провърката, на присѣтствующитѣ прѣдставители да става съ поименно повикване. Па и до колкото се простиратъ мойтѣ познания, на всѣкъдѣ въ Нар. Събрание се упражнява поименното повикване, а не подписване.

Докладъ: Г-нъ Титоровъ, г-да прѣдставители, се бои, да не би съ тази практика да се губѣло повече врѣме, тѣй като за подписването на единъ подписъ се изисквало повече врѣме, отъ колкото ако се прочете едно име по списъкътъ и се каже „тукъ“. Азъ мисля, че г-нъ Титоровъ, види се, не е дочулъ отдѣвъ, когато четохъ чл. 17-й измѣненъ и въ който се казва, че списъкътъ ще се намира въ канцеларията и тамъ ще става записването на г-да прѣдставителитѣ. Тѣй щото, азъ казахъ и отдѣвъ, че прѣдставителитѣ, които дойдѣтъ въ 8 часа сутрѣнъта — както и до сега се е случвало да дохождатъ прѣди отварянieto на засѣданието — могатъ още тогава да се запишатъ. Записването ще се започва въ 8 часа и прѣдставителитѣ ще продължаватъ да се записватъ, кой когато обича; могатъ въ 8¹/₂, до 9¹/₄. Ако и да не сж се записали всичкитѣ прѣдставители, засѣданието може да се отвара и незаписавшитѣ се могатъ да продължаватъ да се подписватъ и подиръ отварянieto на засѣданието. Така щото, несжществува оная опасностъ, която прѣдвижда г-нъ Титоровъ. Нѣма да се губи врѣмето на г-на Титорова, нито да се врѣди нѣщо на неговата професия.

М-ръ С. Стамболовъ: Г-да прѣдставители! Ако въ Събрание се чете списъкътъ, или, както прѣдлага комиссията, прѣдставителитѣ да се подписватъ на единъ журналъ, това не се прави, защото е необходимо нужно да става. Туй не е казано нийдѣ въ законитѣ, нито въ основний законъ Конституцията, че Събрание, за да се отвори, непрѣменно трѣбва да присѣтствуватъ повече, отъ половината народни прѣдставители. Събрание може да отвори засѣданието, си като дойдѣтъ само петъ души и да почне секретарѣтъ да чете извѣстенъ законопроектъ. Но когато дойдѣ врѣме да се вотира законопроектътъ, тогава въ засѣданието трѣбва да се намиратъ повече

отъ половината народни прѣдставители. Чл. 114-й отъ Конституцията казва тѣй: (Чете) „Гласоподаванетоъ върху влѣзхлий за разглѣждане въ Събрание предложение или прѣдложение допуска се само въ такъвъ случай, ако се намиратъ въ засѣданието повече отъ половината на вситѣ членове“. Значи, въ изпълнението на този членъ изисква се това: когато ще се вотира нѣкой законъ, да присѣтствуватъ въ Събрание повече отъ половината прѣдставители.

Но понеже вие тукъ сте направили правилникъ и сте турили, щото всѣки прѣдставительъ обязательно да дохожда въ засѣданието и който не дойде въ извѣстно число засѣдания, лишава се отъ дневнитѣ си, то за това трѣбва да се прави провърка за присѣтствията, или като се викатъ прѣдставителитѣ по списъкъ, или като се записватъ на една книга. Защото, възможно е и туй да става: единъ да казва, че трима присѣтствуватъ. Като каже три пати „тукъ“, секретарѣтъ да забѣлѣжи, че трима сж се обадили. Възможно е още и друго. При отварянieto на засѣданието може да има 200 души прѣдставители, а когато се гласува единъ законопроектъ, да нѣма ни 100 души, и тогава не може да се върши работа. Ето защо азъ мисля, че тази практика, да се викатъ прѣдставителитѣ, както едно врѣме ни викахъ въ училищата, Стефанъ Николовъ, Ив. Драгановъ, Стояновъ и пр., не трѣбва да се прави вече. Щомъ се чете единъ законопроектъ и щомъ нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ незаивава, че нѣма нужното число прѣдставители за да се вотира, той се вотира; но ако излѣзе нѣкой да каже, че нѣма повече отъ половината прѣдставители, тогава квесторитѣ ще провържатъ, колко души присѣтствуватъ. А колкото за изпълнение распорѣжданieto въ правилника, може да има вънъ една книга, въ която да се записватъ прѣдставителитѣ не само при отварянieto на засѣданието но и до гдѣто трае то. Съ това ще се провъррява въ списъка да ли е присѣтствувалъ еди-кой или не, и ако нѣкой не е билъ въ три засѣдания, да му се отнематъ дневнитѣ. А въ засѣданията да нѣма да се чете нито списъкъ, нито нищо. Прѣдседателътъ ще отвори засѣданието и щомъ нѣкой не каже, че нѣма нужното число прѣдставители, за да се вотира извѣстенъ законъ, ще се вотира. Зарадъ туй, мисля, че добръ ще бжде, ако се приеме това, което прѣдлага комиссията.

Прѣдсѣд.: Има записани още 5 души да говорятъ. Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още? (Гласове: Не желаетъ!). Който желаетъ да се говори, да си вдигне рѣката. (Нѣкой не вдига). Нѣма да се говори.

Ще дамъ на вотиране. Който не приема чл. 17-й тѣй, както го е прѣредактирала комиссията, да си вдигне рѣката. (Двама вдигатъ). Приема се.

Докладъ: Комиссията, г-да прѣдставители, прѣдлага да се направи измѣнение и въ чл. 20-й. До сега е билъ така: (Чете):

„Чл. 20. Щомъ се приготви единъ протоколъ, стенографическото бюро обявява за това съ обявление на

нар. прѣдставители, и всѣкой отъ ораторитѣ има право, въ присѣдствието на одного отъ стенографитѣ, да поправа станалитѣ въ рѣчитѣ му погрѣшки, безъ обаче да измѣнява сжщинския имъ смисль. Слѣдъ това протоколътъ се подписва отъ прѣдсѣдателя, подпрѣсѣдателитѣ, секретаритѣ и отъ единъ стенографъ и се прѣдава за напечатвание като притурка на „Държ. Вѣстникъ.“

Заблѣжка: Протоколитѣ на тайнитѣ засѣдания не се прѣдаватъ на печать, освѣнъ съ разрѣшенне на Нар. Събрание.

Но комиссията го измѣни така: (Чете):

Чл. 20. Щомъ се приготви единъ протоколъ, стенографическото бюро обявява за това съ обявление на нар. прѣдставители, и всѣкой отъ ораторитѣ има право въ присѣдствието на единъ отъ стенографитѣ да поправа станалитѣ въ рѣчитѣ му погрѣшки, безъ обаче да измѣнява сжщинския имъ смисль. Слѣдъ това протоколътъ се подписва отъ прѣдсѣдателя, подпрѣсѣдателитѣ, секретаритѣ и отъ началника на стенографическото бюро и се прѣдава чрѣзъ канцеларията на Нар. Събрание за напечатвание, като притурка на „Държ. Вѣстникъ“.

Заблѣжката къмъ тоя членъ си остава сжщата.

Както виждате, г-да прѣдставители, комиссията е направила едно допълнение въ послѣдната половина на чл. 20-й, именно тамъ гдѣто е казано: „слѣдъ това протокола се подписва“ на мѣсто „отъ единъ стенографъ“ да се каже: „отъ началника на стенографическото бюро;“ понеже въ стенографическото бюро има вече началникъ. И той прѣдава протокола за напечатвание, „чрѣзъ канцеларията на Нар. Събрание.“ До сега не се казваше, чрѣзъ кого се прѣдава. За това ще моля почитаемото Събрание да приеме тия измѣнения, тѣй като тѣ сж за пояснение на чл. 20-й, за да се знае, кой именно изпълнява тѣзи длѣжности.

Прѣсѣд.: Има ли нѣкой да говори върху измѣненията, които комиссията прѣдлага въ чл. 20? (Никой не иска думата). Понеже никой не иска думата, ще дамъ члена на вотирание. Който не приема чл. 20-й тѣй, както го е измѣнила комиссията, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Комиссията така сжщо прави прѣдложение за допълнение на чл. 21-й, което нѣщо е станало

съ съгласнето на г-на прѣдсѣдателя, понеже това се отнася пакъ до управлението на стенографическото бюро. Чл. 21 гласѣше така. (Чете):

„Чл. 21. За точното записвание всичко, що се говори и рѣшава въ Нар. Събрание, при послѣдното има стенографическо бюро, на което съставятъ, длѣжноститѣ и щата се опрѣдѣлятъ отъ прѣдсѣдателя на Нар. Събрание. Стенографическото бюро има свой особенъ правилникъ, утвърденъ отъ прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.“

Този членъ комиссията измѣни тѣй. (Чете):

„Чл. 21. За точното записвание всичко, що се говори и рѣшава въ Нар. Събрание, при послѣдното има стенографическо бюро, управлявано отъ единъ началникъ (стенографъ), който води, съ подписъ на прѣдсѣдателя, всичката корреспонденция относително дневницитѣ на Събранието. Съставятъ, длѣжноститѣ и щата на бюрото се опрѣдѣлятъ отъ прѣдсѣдателя на Нар. Събрание“.

Прѣсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху измѣненията, които е направила комиссията на чл. 21-й? (Никой не иска думата). Понеже никой не иска думата, ще дамъ члена на вотирание. Който не приема чл. 21-й съ измѣненията, които е направила комиссията, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Други измѣнения нѣма.

Прѣсѣд.: Кога желаетъ Нар. Събрание да стане третото четение? (Гласове: Въ идущото засѣдание! — Други гласове: Сега!).

Който не е съгласенъ, третото четение да стане въ идущото засѣдание, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, третото четение ще бѣде въ идущото засѣдание.

Другъ въпросъ на дневний редъ, г-да прѣдставители, нѣма.

Желаетъ ли нѣкой отъ г-да прѣдсѣдателитѣ да прѣдложи нѣщо за дневенъ редъ на идущото засѣдание? (Никой не иска думата). За дневенъ редъ оставатъ въпроситѣ, за които по-напрѣдъ се рѣши.

Засѣданието се затвара.

(Закрито въ 3 часа и 45 минути слѣдъ пладнѣ).

Прѣсѣдатель: П. Славковъ.

Секретари: {
Ив. Халачовъ.
З. Градинаровъ.
Я. Д. Матакиевъ.
Д-ръ Стояновичъ.
Д-ръ Сарж-Ивановъ
Г. Пеневъ.
М. Милевъ.
Хр. Лѣкарски.

Подпрѣсѣдатели: {
Д. Петковъ.
Ив. Андоновъ.

Секретари: {
Я. Руселиевъ.
Хр. Благоевъ.
Я. Попповъ.
Ив. Бешевлиевъ.
Ив. Кефаловъ.
И. Титоровъ
Ст. Х. Калчевъ.
К. Костовичъ.

Началникъ на Стенографическото Бюро: Д. Йовевъ.